

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Geschilbeslechting in het Sociale Domein

Marilyn Haimé

*Constitutionele Zaken en Wetgeving
Ministerie van BZK*

Inventarisatie BZK van de praktijk

WMO 2015	Praktijk
Melding + Ontvangstbevestiging	Bezwaar tegen aankondiging van gewijzigd beleid (bv beleidswijziging Huishoudelijke hulp ogv WMO) wordt aangemerkt als melding
Onderzoek	Onderzoek is telefoongesprek of gesprek aan de Keukentafel. Er wordt geen voorstudie/ander onderzoek gedaan
	Gesprek wordt gevoerd aan de hand van een in te vullen aanvraagformulier
Onderzoeksplan	Gespreksverslag of gesprek over uitkomsten eerder gesprek
Aanvraag	Soms al geïncorporeerd in onderzoeksfase, soms geen informatie over deze mogelijkheid
Toekenning voorziening middels beschikking	Geen beschikking. Pas bij bezwaarschrift opschriftstelling WMO rapportage

Knelpunten klassieke Awb besluit-benadering

- De nieuwe wetten in het sociaal domein zien op een integrale benadering van 'zorgvragen'. Het gaat om een integrale visie op de behoefte aan een voorziening die een burger nodig heeft.
- Besluiten en uitvoering zijn in het sociaal domein ook sterk verweven terwijl naast de overheid ook instellingen bij de uitvoering betrokken zijn.
- Het overheidsoptreden wordt, gelet op de Awb, opgevat als het nemen van afzonderlijke besluiten, die ieder afzonderlijk voorwerp van een proces van geschilbeslechting kunnen zijn. En dat wringt.
- Wenselijk is dat de integrale aanpak die voor het sociaal domein bedacht is, ook in het geval van geschilbeslechting geldt.

Hoe is het nu?

Wat?	Bestuursorgaan	Instelling
<i>Oneens met toegangsbesluit</i>	<i>Bezwaar</i>	
<i>Oneens met gedraging</i>	<i>Klacht o.g.v. H. 9</i>	<i>Klacht o.g.v. bijzondere wet</i>
<i>Oneens met uitvoering door instelling</i>		<i><u>Klacht o.g.v. bijzondere wet</u></i>
<i>Oneens met uitvoering door bestuursorgaan</i>	<i>Klacht o.g.v. bijzondere wet</i>	

Oplossing korte termijn?

INTEGRALE GESCHILBESLECHTING SOCIAAL DOMEIN

HULPVRAAG

De burger meldt een hulpvraag bij de gemeente.

1^E GESPREK AAN TAFEL

In een gesprek aan de "keukentafel" wordt de hulpvraag besproken.

- ✓ hulpvraag opgelost
- ± hulpvraag opgepakt maar niet naar verwachting burger
- ✗ hulpvraag afgewezen → burger verzet zich tegen afwijzing

PROBLEEM

De burger heeft een probleem en neemt contact op. Het probleem en mogelijke oplossingsrichtingen worden telefonisch verkend. Zijn vervolgstappen nodig dan betreft de gemeente een regisseur die toeziet op een verdere adequate behandeling van het probleem van de burger.

2^E GESPREK AAN TAFEL

Indien wenselijk organiseert de gemeente een tweede keukentafelgesprek onder leiding van de regisseur. Een informele en oplossingsgerichte aanpak van het probleem van de burger vormt het uitgangspunt.

- ✓ probleem opgelost
- ✗ probleem niet opgelost

VERVOLG

Biedt een informele behandeling geen uitkomst dan bespreekt de regisseur met de burger de vervolgaanpak bijvoorbeeld door inzet van (gecombineerde) commissie om de burger te horen en wordt een gemotiveerd besluit genomen over het bezwaar en/of de klacht. De regisseur bewaakt de verdere behandeling van het geschil.

DEELNEMERS

Voordelen Integrale Geschilbeslechting

- De burger krijgt de mogelijkheid om zijn geschil in zijn geheel te laten behandelen.
- Hij kan zich steeds tot één instantie wenden voor het oplossen van zijn geschil, hetgeen nu niet het geval is.

Oplossing lange termijn?

1. De gemeente krijgt instrumenten in handen om in de bestuurlijke fase bezwaren en klachten geïntegreerd en eenvoudig af te handelen.
2. Private instellingen die onder verantwoordelijkheid van de gemeente voorzieningen verstrekken, krijgen een plaats binnen de bestuursrechtelijke procedures.
3. De rechtsbescherming door de rechter wordt verbeterd doordat de rechter in één keer een geschil integraal kan beoordelen.

Oplossingen lange termijn samengevat

- Breder bevoegdheid bestuursrechter
- Wijze van beoordeling rechter (ex nunc ipv ex tunc)
- Verlenging termijn bezwaar
- Betrekken van private partijen